

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane)
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un gir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Un drept însemnat.

Sûntem în ajunul alcătuirii listelor de alegători, pe care adecă se scriu numele tuturor celor-ce au drept a lua parte, cu voturile lor, la felurite alegeri publice, cum sînt alegerile comunale, pentru comitat și pentru dietă. Credem că nu mai e nevoie să stăruim asupra însemnătății acestui drept; o știe ori-și-cine că e unul din cele mai de căpetenie drepturi ce le are un cetățean, de a pute și el zice: pe slujbașul acesta îl vreau, pe acesta nu! Nimenea să nu nesocotească acest mare drept! Și cum ne aflăm tocmai în ajunul facerii listelor de alegători pentru anul viitor, atragem toată luarea aminte a cetitorilor noștri asupra celor-ce le prescrie legea în privința aceasta! Articulul de lege 33 din 1874 și 18 din 1876, prescriu că:

Are drept de alegere: În Ardeal acela care are un venit curat catastral (după averea înscrisă pe el în cartea funduară), de 105 fl. (în Ungaria tot cel-ce are o a patra parte din o moșie urbanială).

Preoții, învățătorii, medicii, inginerii și alți oameni cu diplome (atestate) de știință, toți au drept de alegător și dacă n'au avere. — Scriitorii de cancelarii au drept dacă au o plată de cel puțin 500 fl. la an. Și nici unii dintre acestia nu pot fi lipsiți de dreptul de alegător, dacă și-au plătit darea după slujba lor, fie apoi chiar în restanță cu ceea cealaltă dare, după avere.

Măiestrii, de ori-ce fel, au drept de alegător, dacă plătesc o dare de cel puțin 6 fl. la an.

N'are drept de alegător: tot cel-ce nu și-a plătit darea din anul trecut, nainte de consemnarea voturilor, — adecă până la 15 Aprilie a anului în curs, sau care n'a plătit cel puțin atîta dare, cât face suma dării lui directe din anul trecut.

Consemnarea voturilor se începe la 1 Maiu a fiecărui an, prin o comisie trimisă dela comitat. Ziua și locul consemnării se vestește poporului cu 8 zile înainte. Dacă pe ziua pusă, comisia n'ar pute eși la fața locului, are să vestească de cu vreme pe cetățeni, numind și noul termin de eșire.

Cine într'o comună n'are atîta avere, cât să poată dobândi drept de vot, dar mai are și în altă comună, va dovedi cu

cărticica de dare, cât are laolaltă, și va dobândi drept pe temeiul averii întregi, din amîndouă locurile.

Înainte de 15 Iunie, consemnarea (făcută în Maiu) se trimite comisiei comitatului, însărcinate cu treaba aceasta; aci se cercetează și se trimit apoi listele înapoi în fiecare comună spre vederea tuturor, în cancelaria notarului. Cetățenii sînt a să vesti unde pot vedea și cerceta și ei listele, și până când au drept a înainta recurs contra vre-unei nedreptăți ce s'a făcut prin întocmirea acelor (că cineva a fost scris fără să aibă drept, ori cineva n'a fost scris avînd drept!).

Protestele (contra luării cuiva pe nedrept în listă, ori neluării cuiva care are drept) primăria are să le primească în șirul în care au venit, avînd a le trimite comisiei comitatului spre vedere și judecare. Contra hotărîrii ce această comisie a comitatului va aduce, se poate apela la Curie, în 10 zile după publicarea (primirea) hotărîrii ei.

Rugările pentru coregerea listelor (dacă e numele cuiva greșit luat, ori cineva neluat în listă și-și cere însuși înscrierea), se pot face în tot anul dela 5—15 Iulie, ear' părerile (observările) asupra conserierii se primesc dela 16—25 Iulie.

*

Atragem luarea aminte a poporului nostru asupra acestui drept al lui, cu atît mai virtos, că în anul viitor sînt și alegerile de deputați pentru dietă, și tare am dori ca pe atunci cât numai se poate mai mulți Români se aibă drept de vot, ca cu atît mai însemnată și mai mult doveditoare să fie reținerea noastră dela alegeri! *Nu luăm parte la ele, aceasta fiind hotărîrea marilor noastre sfaturi naționale, dar' drept de a lua avem și finem la acest drept!*

A nu lua parte la alegeri, când n'ai drept, nu înseamnă nimic, e însă azi o virtute românească, *ca avînd drept, totuși să nu iai parte la alegeri.* Ear' noi am dori ca să ne putem în anul viitor mîndri cu cât mai mulți virtuoși de acest fel!

Și aceasta se poate numai dacă oamenii noștri își regulează treaba cu darea, întrucît prescrie legea, până la 15 Aprilie viitor.

Tot mai adînc!

(Δ) Stăpînirea ungurească și slujbașii sei par a nu mai cunoaște margini volniciilor. Ei o dau înainte pe calea prigonirilor și pedepselor, și s'au pogorit și să pogoară tot mai adînc, acum până jos la vatra țeranului însuși, spre a-l necăji și a cerca să-l înfrice prin pedepse cari de cari mai încornurate! Ca un vînt nebun ce nu se mulțumește a bate virful caselor, și a rupe părți din coperișul lor, ci și-ți vîră pe horn și-ți spulberă și cenușa din vatră, — așa e pornită patîma ungurească a celor cu puterea în mîna, contra a tot ce e al nostru românesc! Nebun este gîndul de care sînt călăuziți în păgâna lor lucrare, întocmai precum nebune mijloacele de cari se folosesc la ea! Gîndul lor e: *înfricarea poporului*; aducerea lui acolo ca să se aplece în fața sbirilor ce-i are încă pe cap, ca astfel doar' mai ușor se va ajunge la ținta lor cea mare: la *ungurizarea* acestei țeri! Căci înfricat odata poporul, gîndesc ei, el nu se va mai împotrivi când împintenatul solgăbiru va veni și, muscălește, va porunci: *închide-ți școala ta și deschide una ungurească!* Nu mai învîța carte românească, ci numai ungurească! Mai târziu: nu mai vorbi cu copiii tăi românește, ci numai ungurește! și așa mai încolo.

Mulțumită lui D-zeu însă, nu sînt semne de loc, ca poporul nostru să poată fi înfricat! Și de aceasta ne bucurăm din toată inima.

Eată cea mai nouă pildă. Din *Fenopolea* ni-se scrie:

„Țeranii Crăciun Chera, Petru Jugan, Ioan Veliciu și Mihai Vidican din Cermeiu, ear' Pavel Bunaciu și cu Pavel Bun din Gurba au fost pedepsiți de cătră fibirul, fiecare cu câte 5 fl., pentru-că au „îndrăsnit“ să cînte „Doina lui Lucaciu“ și alte cîntece naționale în ospătăria din Cermeiu, cât s'au spăriat toți domnii de acolo zicînd, că s'au răscolat Români. *Bravii țerani eșind dela fibir, se țineau mîndri că sînt pedepsiți și că pot și ei lua parte la suferințe pentru cîntecul lui Luca ciu.*“

Nu vom uita să scoatem ear' la iveală, că vești frumoase cum e și aceasta, *sînt toate roade a prea înțeleptei purtări și bărbătești ținute a scumpilor noștri stegari naționali azi închiși în temnițele ungurești!*

S'au aruncat ei cu atâta lăpădare de sine în brațele suferinței: iată cu câtă dragoste și nepăsare se aruncă azi, asemenea lor, tot Românul, cărturar ori țeran, pe care soartea l-a dus ca să fie atins de urgia stăpânirii ungurești!

Onoare vouă, bravi țerani, și onoare Vouă, bravi eroi întemnițați, care luptă bună v'ați luptat și pildă bună ați dat acestui bun popor, încât azi am ajuns să putem însemna vești ca cele de care e vorba!

Cu o cale însă mai dăm și o învățatură.

Iubiții noștri țerani ori cărturari, ce sunt osândiți pentru lucruri nevinovate, cum au fost și cei din felul de față, să nu se mulțumească cu aceea că au și dinșii privilegiu a arăta că știu și vor să sufere când e vorba de cinstea națiunii, ci să folosească chiar acest privilegiu pentru o luptă și mai întezită, și mai frumoasă, anume: să apeleze ei înșiși în contra osândei, la toate instanțele, la câte numai au drept, ear' apelațiile pe toate să le scrie ei înșiși și anume românește, primească-se apoi ori să respingă! Noi să le arătam numai, că de bunăvoie, nu le îngăduim nimic, nici cât negru sub unghie, din ce e al nostru! Și iată că din privilegiul unei astfel de osânde, la care încă le-am arătat că nu ne pasă de nedreptele lor loviri, putem porni și o luptă pentru dreptul limbii române, luptă care și mai mult sânge rău să le facă, ear' despre a noastră nobilă îndărătnicie, să fie o nouă și frumoasă dovadă!

Așa să se porceadă, și laudele noastre și binecuvântarea neamului românesc vor coperi pe bravii ce așa vor face!

Înainte dar' cu Dzeu!

„Capetele voastre Domnului să le plecați“, nu însă și nedreptății, nici mai virtos diavolilor de printre noi, când vedem limpede cât de răutăcioasă e pornirea și fapta lor!

Cel mai nou proces.

Marția trecută s'a pertractat la Cluj cel mai nou proces de presă pentru adresele de alipire. 17 Români erau pe banca acusaților: 16 ca scriitori ai adresei, și dl Andreiu Balteș ca redactorul răspunzător al foii. Sfirșitul procesului a fost următorul:

Cei 16 autori ai adresei, au fost scoși de sub urmările perei, pentru-că procurorul a pornit prea târziu cercetarea contra lor, (după-ce trecuseră cele trei luni prescise.)

Domnul Andreiu Balteș însă, ca redactor răspunzător al „Tribunei“ pe acea vreme, a fost osândit la o lună temniță ordinară, — și din cauția „Tribunei“ s'au confiscat 300 fl.

Apărătorul Dr. George Popescu, a ținut o temeinică vorbire, arătând cu dovezi tari întârzierea pornirii procesului, în urma căreia a trebuit să fie lăsați liberi acusații.

Avram Iancu.

În săptămâna trecută ministrul trebilor din lăuntru a țerii, a dat o poruncă, prin care oprește adunarea mai departe și fără îngăduială, a banilor pentru Monumentul lui Iancu, și rinduind pedepsirea adunătorilor cu câte 15 zile temniță, precum și confiscarea (luarea) banilor ce se vor mai aduna! Ministrul numește adunarea pornire contra statului, ear' foile ungurești sunt, din acest privilegiu, pline de vorbe urite la adresa eroului nostru Iancu.

Vom reveni.

O nouă faptă ungurească.

— D-soarele Felicia și Dorina Rațiu oprite de-a trece în România! —

Pe ziua de 9 Martie n. se dase în Turnu-Severin un mare bal de cătră despărțământul de-acolo al Ligei. La bal se vestise sosirea unei lumi alese și multe; chiar din Italia a sosit pentru acest privilegiu marele prieten al Românilor, profesorul Roberto Fava, cel-ce a fost și la procesul Memorandului. Au fost poftite și d-soarele Felicia și Dorina Rațiu, fiecele venerabilului president al partidului nostru național, Dr. Rațiu. Domnia-lor au plecat pe drumul cel înai scurt, voind să treacă în Țeară pe la Orșova, unde le aștepta mare alaiu pe pământul românesc! Când colo ce să-ți vadă ochii? La graniță, la Orșova, slujbașii de vamă Unguri, nu le dau voie de loc să treacă dincolo! Fără nici un drept, fără nici un cuvânt întemeiat de a le opri, — numai ca nu cumva din privilegiul trecerii d-lor, să se

facă prea mari arătări de dragoste pentru noi și întemnițării noștri, și contra „bunilor“ noștri stăpânitori. Firește porunca asta încă va fi fost venită dela guvernul din Pesta! Faptul a născut mare scârbă în cei din Țeară. Ura lor pentru nedreptatea ungurească s'a futreit! Toate foile lor sunt pline cu această știre și osânde la adresa Ungurilor!

De altă parte se vorbește însă, că pașapoartele d-soarelor Rațiu n'ar fi fost în rîndueală, și de aceea li-s'au făcut greutăți!

Lupta în comune.

Câlnic, Martie 1895.

Onorată Redacțiune!

În nr. 7 al „Foi Poporului“ s'a vorbit despre alegerea de comitet comuna' din Dec. 1894, care alegere, fiindcă atunci au eșit Românii învingători, de dragul Sașilor s'a nimicit prin fișpan.

Pe 25 Februarie s'a publicat alegerea nouă, ear' pe 26 alegere de primar și slujbași comunali. Cu o zi mai nainte toți Românii s'au adunat în biserică pe lângă bravii lor conducători, părintele Ioachim Cărpinișan și familia Rahovean, cu bravul învățator Vasile Rahovean, și li-s'a spus oamenilor însemnătatea alegerii; li-s'a cetit corespondența din nr. 7. al „Foi Poporului“, la auzirea căreia s'a oțelit tot poporul și mai tare întru a ține laolaltă.

În 25 Februarie, venind dl protopretor Dörr (Sas), s'a făcut alegerea de comitet și Românii în majoritate cu 52 voturi au reușit bine cu comitetul.

Pe ziua următoare se aștepta alegerea de primar și slujbași comunali. Dar' ce să vezi?! Dl Dörr peste noapte, înțeles cu popa săsesc, mai viră un virilist, în numele comunei, în comitet, pe capelanul săsesc Schuller, un anumit Acker care până aci fusese membru ales în comitet, se viră și dînsul acum ca virilist în el, și eată că în dimineață Sașii au cu un membru mai mult ca Românii în comitet!

Văzând această nedreptate fâțișă, bravii conducători au întrebat pe pretorul: cum de face una ca aceasta? Dînsul răspunde că aceasta s'a regulat prin primărie, ca în numele comunei să între încă un virilist în comitet.

La ce primarul Michail Batzon a spus aci în fața tuturor, că el nu știe nimic de aceasta!

Strîmătorat aci de frunțașii români, dl pretor a avut „bunătața“ a răspunde că:

Nr. 23.

„Poesii“ de Matilda Cugler Poni.

D-na Poni e una dintre puținele femei române ce s'a dedat cu scrierea de poesii. Sînt între ele și mai slăbuțe, dar' sînt multe și frumoase. La toată întempliera sînt vrednice a le avé fiecare cărturar.

Nr. 24 și 25.

„Poesii“ (traduceri) de N. Lazu.

Două volume mari, în care traducătorul se încearcă a ne da din mai toți poeții mari ai lumii, Francezi, Nemți, Englezi, Italieni, Ruși, și alții, câte câteva poesii alese, ca să ne putem face o închipuire despre scriitorii lor. Sînt de toate 451 poesii în aceste volume. Multe însă slab traduse. Cărțile sînt totuși bune, căci din sumarul lor, putem vedé cam care sînt poeții mai de preț ai tuturor neamurilor.

Nr. 26.

„Poveștile Peleşului“ de Carmen Sylva. Carmen Sylva e numele sub care se ascunde, ca scriitoare, înalta Doamnă Elisabeta, regina

FOIȚA.

Dări de seamă.

VI.

Librăria „Frații-Șaraga“.

Înșirăm astăzi mai departe cărțile tipărite în această librărie, spunînd și câte o vorbă două asupra fiecăreia.

Nr. 18 și 23.

„Schite din literatura română“
de N. Iorga.

sînt două volume de cercetări asupra valorii literare a lucrărilor câtorva scriitori aleși de-ai noștri. În volumul I. se vorbește despre Alexandri, Balcescu și Filimon, în al II-lea despre „poesia lirică a lui Bolintineanu, despre Ioan Creangă marele și dulcele povestitor, despre Veronica Micle, de doi noveliști (Gane și Slavici) și despre D. A. Naum. Cărțile sînt

bune în bibliotecile școlare și pentru oameni cu școli; poporul însă nu le-ar pute înțelege.

Nr. 19.

„Și noave și vechi“ de N. A. Bogdan, un volum de povești și anecdote (glume) adunate din popor, bune pentru petrecere și omorire de vreme în serile lungi.

Nr. 20 și 21.

„Teatru“ (comedii) de I. L. Caragiali.

Două volume. I. L. Caragiali e cel mai bun scriitor român de lucrări pentru teatru, și anume de comedii. A scris numai două volume, cuprinzînd de tot 6 comedii, dar' sînt atât de bune și cu atâta măiestrie și gust lucrute, că l-au ridicat la rangul cel dintăiu între scriitorii noștri de acest fel. Toată lumea pricepută e mulțumită cu lucrările dînsului și noi am dori ca ele să străbată în cercuri cât mai largi și pe la noi. Nu sînt, ce-i drept, de tot popular scrise, pot însă fi înțelese de un om cu nițică carte. Le recomandăm din toată inima.

„Eu fac cum vre-au eu; nu aveți de a-mi porunci, și dacă nu vă place, faceți recurs și puteți merge și afară din cancelarie! — Bravul învățător *Rahovean* 'i-a răspuns: Dle pretor! *cancelaria aceasta e a comunei, nu-i a D-tale!* Ear' fiind treaba așa, te rog să ieși la protocol, noi înaintăm recurs și de loc *parăsim toți Româniile alegerea!*

Zis și făcut. Româniile s'au depărtat și au lăsat pe Sași să-și facă trebile!

On. redacțiune! După întâmplarea asta bărbătească, încercatu-s'au în chip și fel să amăgească pe Români, făgăduindu-le-au câte toate, chemat'a popa săsesc Metz pe Româniile datorăși, și le-a zis că le iartă cametele, și le dă cucuruz să sape în parte fără camătă, dar' toate au fost nucă în părete, ei s'au adunat toți până la cel mai sărac, în jurul conducătorilor lor, și bine s'au purtat! Unul singur a stat fricos la „stăpânul“ seu sas în curte, dar' patru oameni ai naibii, aflând despre asta, iute s'au repezit după el, și 'l-au adus la grămadă, între bețe, ca patru gendarmi!

De încheiere mai pomenesc, că după toate acestea dl Dörr însuși le-a zis Sașilor sei: „Vedeți și vă împocați cu Româniile, că peste trei ani cine știe mai fi-voiu eu aici ori ba; ce li-s'a întâmplat Româniilor azi, atunci poate să vi-se întâmple d-voastre!“ —

Poate, poate, și noi zicem că poate!

Eu am rămas încântat, dle redator, de duhul național viu și plin ce-am văzut la Româniile din această comună! Și încă la cari Români? La aceia cari până înainte cu doi trei ani erau numiți tot numai „colibari“, slugi săraci la bogății stăpâni Sași!

Onoare acestui popor și conducătorilor sei!

Ioan Oprean,
fost preot în Cunța.

Un rege bun.

La 14 Martie c. regele frumoasei țeri-surori Italia, *Umberto*, a împlinit 51 de ani de viață.

La astfel de zile mari domnitorii de obicei fac anumite fapte pentru care supușii lor să le binecuvinteze numele și viața.

Bunul rege al Italiei, *Umberto*, din privilegiul sărbătorii împlinirii alor 51 de ani, 'și-a îndreptat privirea sa mai ales

asupra celor-ce în temnițe sufer, și drept daruri a împărțit multora, foarte multora, grație, iertare de pedeapsă. Mai ales osândiților politici le-a trimis iertare. În anul trecut fusese în Sicilia, un frumos ostrov ce se ținea de Italia, răscoală, și capii ei au fost prinși și închiși, bunul rege le-a dăruit acum tuturor iertare, cărora pedeapsa nu le-a trecut peste trei ani, cărora le-a trecut, le-a iertat a treia parte. A dat iertare tuturor aceluia care în procese de presă au fost osândiți, ori pentru tulburări, la alegeri, ori pentru duel (bătae cu sabia, pistol etc.), a iertat pe cei-ce au ocărit pe slujbași de stat ori s'au împotrivit lor, precum și pe cei-ce au săvârșit vre-o vină împotriva țării statului, și altele.

Eată un chip de buu domnitor, care a știut să se ridice peste patimile și slăbiciunile oamenilor, și de ziua numelui, a dat iertare aceluia, care, în infocatele frământări ale vieții, au căzut jertfă vre-unei osânde *politice*, au fost adecă pedepsiți pentru câte o vorbă spusă după cea mai bună a lor credință, dar' care poate n'a plăcut celor dela putere, și pentru care, în neplăcerea lor, 'i-au lovit cu biciul legii, atât de adese-ori greșitor!

Meseriașii noștri.

— O biruință. —

Am vorbit în numărul nostru trecut de încordarea ce s'a ivit în sinul țovărășiei cismarilor din Sibiiu, între măiestrii Români de-o parte, și Sași cu Unguri de altă parte.

Azi suntem în plăcuta stare a putea vesti că urgisitul paragraf pentru care a izbucnit încordarea, într'o nouă ședință, ținută mai târziu, a fost totuși șters, dându-se și Româniilor dreptul la scaunul de președinte al țovărășiei!

Eată încă o dovadă mai mult, că lupta stăruitoare, dreaptă și cinstită, duce totuși cu vremea la isbândă!

Au mai fost dispute infocate și asupra altor doi paragrafi: unul care cere ca ucenicii când intră la meserie să fie obligați a plăti o taxă de 20 fl. Româniile au cerut și ștergerea acestui §, ca unul ce îngreună intrarea băieților săraci la meserie, dar' spriginindu-'l Sașii și Ungurii, Româniile au dat protest la protocol contra lui. Așa dar' s'au purtat bărbătește și legiuit și aci.

La un al treilea §, care prescria, că la întâmplare de spargere a țovărășiei, averea adunată să se dăruiească la școalele săsești și ungurești din Sibiiu, măiestrii români au cerut ca și pentru cele românești să se dea! Ungurii și Sașii, fiind ei mai mulți, au hotărât, că să nu se dea dară, nici celor românești, dar' nici celor săsești ori ungurești, ci atunci să treacă averea în mâna ministerului treburilor din lăuntru a țerii! E multă răutate în această hotărâre. Decât să-i dea și Românului partea ce 'i-s'ar cuveni după dreptate, mai bine se lapedă și ei de partea lor și o dau la un străin!

Dar' însași această hotărâre e și ea o biruință a măiestrilor români, care au știut, prin ținuta lor, strimțora pe Sași și Unguri într'atâta, ca să hotărăscă așa ceva!

Lăudăm pe bravii măiestri români cari au conlucrat la aceste *biruințe* netăgăduite.

Vor sosi vremuri când vor putea aduce hotărâri și mai prielnice nouă!

Doamne, adu-le cât mai îngrabă!

Jidovii.

Un bun prieten al foii noastre ne trimite următorul articol:

Jidovimea pentru omenime, pentru sănătatea și bunăstarea ei, este o boală tot atât de primejdioasă, pe cât de primejdioasă e filoxera pentru vie, sau rîia pentru trupul omului! Cu cât o lași mai mult nelecuită, cu atât mai mult te mănâncă!.. De aceea, iubite Române, învață-te odată a te păzi de Jidani! cât vei pute nici nu-'i vinde, dar' nici nu cum-

Leșinat îl duseră acasă din locul de pricină.

Doftorul chemat veni numai decât și vându-'i capul spart zise:

Să ved' nu sunt vătămăți creerii?

Bătutul auzind întrebarea aceasta, se grăbi a-'i răspunde.

Nu te mai osteni a căuta creeri în capul meu, căci nu vei afla. De-aș fi avut eu creeri, nu m'ar fi pus potca să mă duc între doi bățuși să mă bată și pe mine.

III.

Un domn care avea multe datorii avuse un servitor nătărău. Odată veni un croitor și întrebă pe servitor că acasă e domnul.

Nu e acasă, răspunde servitorul.

Nu cred, răspunde croitorul.

Nu crezi? Ori poate vrei să chem pe domnul, ca el însuși să-ți spună?

IV.

Un orb avea o femeie, pe care o iubia mult, cu toate-că 'i-se spunea, că este foarte urtă.

Țerii-Românești. „Poveștile Peleşului“ sînt unele din cele mai isbutite și mai frumoase lucrări ale Ei. Sînt de o mare frumusețe, rămânendu-'ți în minte și în suflet lungă vreme după-ce le-ai cetit! Cele mai multe sînt povești ale deosebiților munți din Țeară: „*Peleşul*“, „*Virful cu dor*“, „*Furnica*“, „*Peatră arsă*“, „*Fipiș*“, „*Caraimanul*“, „*Omul*“, „*Ceahlăul*“, și altele. De tot 13 povești, care de care mai dulci și frumoase. E păcat să nu le aibă fiecare cărturar al nostru. Ele, pentru frumuseța lor, au și fost traduse în toate limbile, chiar și Ungurii le au!

Nr. 27.

„*Încercări de metafizică*“ de V., Conta, carte de știință, bună a fi pe masa învățătorului, în biblioteca școlii, dar' țeranii nu ar pute-o pricepe. Sînt lucruri frumoase dar' grele în ea.

*

În vre-un număr viitor vom înșira și celelalte cărți ce au mai apărut, în această librărie.

Prier.

Glume

adunate din popor

de *Elisaveta D. Mandea*, preoteasă.

I.

Care e taina cea dintăiu.

Un Țigan se duse la protopopul să-și dea de cununie. Protopopul îl întrebă:

Știi tu Țigane rugăciunile?

Eu le știu, Măria-ta.

— Dar' cele 7 taine știi-le?

Știu și acelea și mai multe, răspunde Țiganul.

Care e taina cea dintăiu?

Mai întăiu e cununia, răspunde Țiganul.

Vezi Țigane că nu le știi, fi zise protopopul. Taina cea dintăiu este Botezul, ear' cununia cea din urmă.

Ba nu zeu Măria-Ta, că dacă n'ai cunună, n'ai avé ce boteza. Hai dintăiu e cununia și apoi vine botezul Măria-ta.

II.

Un sătean voind a face pace între doi bățuși, spre nenorocirea lui capătă o lovitură în cap.

păra nimic dela dînsul, ci-l fă, în acest chip, ca după-ce a venit în satul tîu cu zdrențe în spate, să se depărteze în scurtă vreme cu curechiu în băta! Căci de e vre-o adevărată primejdie pentru noi Români în această țeară, apoi această lepră, aceste scârboase lipitori — sînt! Ei sînt care viră zizania și cearta între popoarele țerii, ca apoi din această ceartă ei să tragă folosul și de pe spatel unora și altora! La îndemnul și șoaptele Jidanilor 'și-au zis stăpînirile ungurești, că popoarele, a căror vieată își au isvorul în iubirea și frica de Dumnezeu, nu le vor pute ungrisa până nu vor făuri legi după care și Românul și Sêrbul și Slovacul să fie slăbit în credința lui cătră Dumnezeu, căci după aceea mai ușor îl vor pute abate și dela limba și legea sa. Și spre îndeplinirea acestui vis nebun, pusus'au cu toată rîutatea pe prigonirea și nedreptățirea neamurilor nemaghiare dar' mai cu seamă a Românilor ca a celui mai vînjos dintre ele. Poporul român este însă zidit din oțel virtos, încât buzduganul cu care este lovit fi sare dușmanului departe din mână fără ca să-l poată răni de moarte, după-cum este dorința lui! Nime însă în această nenorocită țeară nu se bucură și nu trage dobândă din lupta asta stearpă și fără roade binecuvîntate, dintre Unguri și naționalități, decât tocmai hîzăitorii lor: Jidovii. Din firea lor împinși spre speculă și spre un traiu fără muncă, Jidovii ziua-noaptea fac planuri după-cum s'ar pute mai ușor pe nedreptul îmbogăți. De e nedreptate strigătoare la cer încercarea de a răpi limba, legea și obiceiurile strămoșești ale unui neam, apoi negreșit că tot atât de strigătoare la cer este apucătura Jidovilor de a desbrăca popoarele de averile și sănătatea lor. Lupta între stăpînirile maghiare și noi, este atât de sgomotoasă, încât nici că băgăm de seamă cum Jidovii zi de zi tot mai mult se cuibăresc prin satele noastre, și cum câștigă tot mai multă avere și putere, și astfel cu povara plumbului apasă în vieța țeranului român, care este frumos și sănătos numai cîta vreme nu este în atingere cu lipitorile necurate și fără inimă, cari îi storc toată sudoarea muncii și prin beaturi necurate îi zdruncină sănătatea. Lupta contra sbirilor ungurești o duc Români cu multă bărbăție și bravură, după-cum se și cuvine strănepoților lui Traian, dar' trebuie totodată să avem ochii în patru și într'acolo, ca să nu ne crească perciunații peste cap! Să dovedim că ce poate un popor în al cărui sin nobil virtutea strămoșească n'a amorțit cu totul.

Un medic se îmbie să-l tîmăduească, dar' el nu se învoi la aceasta. Aș perde, zise el iubirea ce am pentru femeia mea, și această iubire mă face fericit.

V.

Nemișcător și mișcător.

Un țeran se duse într'o treabă oare-care la notarul din sat.

Ai d-ta avere nemișcătoare? îl întreabă notarul.

Am zeu, domnule notar. Mai bine ar fi însă dacă n'aș avé, răspuse țeranul.

Dela cine ai moștenit-o?

Dela socrul meu.

Ce mărime are? întreabă notarul.

Dela un picior al patului până la cealalt, răspuse țeranul.

Cum așa?

Așa, dle notar, că soacra mea zace bolnavă în pat de un an și jumătate.

Da avere mișcătoare ai?

Am zeu, răspuse țeranul.

Dușmani de cei mai primejdioși și mai înverșunați ne sînt nouă Jidovii, de aceea de cu bună vreme ar trebui înțercați ca să mai mulgă poporul român.

Aceasta însă se poate numai dacă noi ne vom călca pe slăbicuniile noastre și ne vom reține dela beuturile cătrănite jidovești, aducătoare de pagubă, și zdrobitoare de sănătate.

Dă, Doamne, ca în curînd să vedem mari sporuri și în privința asta!

Eugen T.....

Din protopopiatul Zlatnei.

Primum dia Munții-Apuseni scrisoarea, pe care o publicăm în cele de mai jos:

Munții-Apuseni, Martie 1895.

Dacă în „*Foia Poporului*“, nr. 9, se zice că trebuie să le cerem seama preoților gr.-cat. din tractul Roșiei-montane, pentru fapta lor de tîrgueală cu ministrul ungar, apoi cred că datorința avem să facem totuși și deosebire între „*vinovați*“ și „*nevinovați*“, căci altfel poporul nostru prea ușor ar fi aplecat a crede că preoții din tractul Roșiei-montane, primind și numai ajutorul cel vechiu ce-l au dela minister, sînt vînduți și maghiarisați. Asta e vestea ce s'a lătit, și așa se vorbește printre popor.

Dacă între preoții din acest tract într'adevăr s'ar afla și de cei nemernici și lingăi, aceasta nu se poate zice despre toți, căci precum în păduri se află și uscături, dar' și arbori verzi, așa și între preoții gr.-cat. din tractul amintit se vor fi aflând ei și nemernici și lingăi, dar' *cei mai mulți sînt bravi și nepătați*; ear' acestora li-s'ar face nedreptate, cînd 'i-am da pe mîna poporului, ca fără cruțare să-i judece și pe ei de vinovați.

Între acești preoți se află mulți, cari cu toate că li-s'au imbiat ajutoare dela stat *nu le-au primit*, fiind-că acelea nu s'au dat în înțelesul rugării înaintate la ministeriu! Pentru aceea e la loc și avem datoriu a stărui, ca făcîndu-se lumină, preoții nevinovați să nu-și peardă încrederea credincioșilor lor!

În acea rugare scrisă de toți preoții din tract, în buna credință că nu fac nici un rău, ei au cerut, ca ministrul, după-cum a ridicat plățile preoților romano-catolici la 700 fl., să le ridice la aceeași sumă și ale preoților greco-catolici, din parochiile așa zise „*patronate*“, (cari adevărat se plătesc din vistiera țerii, fiindcă statul în ținutul lor au băi mari, și

Ce?

D'apoi muierea mea în toate zilele e atât de beată, încât abia poate stă pe picioare, și se mișcă mereu.

VI.

Un copil orfan locuia la unchiul seu, care era foarte sgărcit. Într'o zi îl duse cu sine la un prieten, care avé un ogar. Copilul nu vîzuse până acum nici-odată ogari și crezînd că de aceea e așa slab, fiindcă nu prea capătă de mîncare, zice cu milă: Vai sorman animal, trebuie că și tu șezi la unchiul tîu, de ești așa slab.

VII.

Un țeran călare pe un măgar ducea un sac cu bucate la moară.

Unde mergeți voi doi, îl întreabă un Ungur, batjocoritor.

D'apoi pe aci pe lângă al treilea, răspunde Românul istet.

trage din pămîntul lor și cu ajutorul oamenilor lor, mari foloase). Ministrul *Lukács László*, nu Gr. Bethlen András, nu le-a împlinit cererea în înțelesul rugării, ci a storic ajutoare, unele mai mari, altele mai mici, legate de persoană și numai în chip trecător (provisor), nici unele însă afară de ajutoarele dnilor *Montani* și *Maior* într'o mărime cu ale preoților rom.-cat.!

Preoții nostri gr.-cat. de sub „*patronat*“, sînt încredințat, nu vor urma pilda nimêrui, îndreptată spre stricăciunea poporului încredințat poveței lor, în schimb pentru o leacă de milă ministerială; dar' și noi să ne ferim a arunca în popor tăciunele urei în contra preoților sei, căci poporul odată turburat, nu-i mai crede apoi preotului seu, nici atunci, cînd îi grăește adevărul și-i face bine.

Nu mă îndoesc că preoții, cărora li-se cere seamă, dojana și învățatura ce li-s'a făcut, le vor lua spre știință în înțelesul cel adevărat, și după-cum în trecut, așa și în viitor, se vor feri a păși pe cărări, ce duc la frecări și neplăceri cu credincioșii îndreptățiți păstoriei lor.

Un poporean.

Am dat loc acestei scrisori, fiindcă chiar așteptam să ni-se trimită o astfel de „*desmințire*“ a articilor din pricină, ne pare însă forte rău, că ea nu ni-a venit dela dela înșiși preoții bănuți și atinși, care, fiind precum se spune, *buni Români*, dînșii trebuiau să se ridice și să respingă ei înșiși dela sine ori-ce băneală și tragere la îndoală a simțurilor lor românești! Cîta vreme nu au făcut-o și nu o fac, noi cu inimă îndoită stăm în fața celor zise mai sus de corîndentul nostru, care fiind, se vede, bun Român, crede că toți sînt ca d-sa!

Din legile noastre.

— Legea despre economia de cîmp. —

Cap VII.

§. 50. Fiecare proprietar e dator ca încă înainte de încoțirea mugurilor, ori cel mult până la sfîrșitul lui Martie, să-și curățe toți pomii din grădini, din vii, din grădiunile lui de pomi, de omide, de cuiburi de omide, de oule de fluturi și omidele lor, și pe acestea adunate să le ardă. Deasemenea să ni-

Poesii populare.

Din Tărlungeni

cules de *Elena Creangă*.

Foaie verde de dudău
Măndruță sufletul meu
Am auzit că 'ți-e rău
Dar' nici mie nu mi bine
Că 'mi-e boala dela tine,
Și ear' verde de arnăut
Măndruliță de demult
Fă-mi ceva ca să te uit!
Eu te-aș uita, măndro, bine
Dar' 'ți-e casa lângă mine,
Deschid ușa dau de tine;
Unde-ți vîd căscioara ta;
'Mi-s'aprinde inima,
Unde-ți vîd păreții tîi
Lăcrimează ochii mei,
Cine mă vede prin sat
Toți îmi zic că eu sînt beat,
Dar' eu sînt amoretat!...
Și-mi zice că-'s beat de vin
Mie-mi vine să leșin!
Trec pe drum te vîd pe tine
Picioarele nu mă ține
Cad de drag, măndro, de tine!

micească și omidele ce s'ar arăta mai târziu ori gândacii stricacioși ce vin cu grămada.

§. 51. Fiecare proprietar e dator a stîrpi de pe tot pământul seu spinii (xanthium spinosum) încă înainte de înflorire, ear' cucuta îndată după ivire. Felul cum se se facă stîrpirea, îl va face cunoscut ministrul de agricultură. Sămînța de luțernă și de trifoiu, dacă nu e de tot curată de sămînța de cucută, e oprit a se sămîna.

§. 52. Curățirea spinilor de pe marginile drumurilor și de pe ele, e dator să o facă stăpînul drumului, ear' curățirea omidelor de prin grădini, stăpînii pomilor din ele. Dacă cineva în timpul prescriș nu-și face datoria de-a curăți plantele și animalele stricacioase din grădinile sale, asta are să o facă primăria pe cheltuiala celui cu vină.

§. 53. Când cu aratul și cositul, se oprește de a lăsa pe locuri petece (grămejoare) de burueni și spini netăiați. Buruenile ori spinii cu sămînță, lăsați așa petece pe holdă, trebuie de loc după arat ori cosit adunați și arși cu sămînța lor cu tot.

§. 54. Dacă pe un hotar s'au ivit atâtea plante (buruieni, spini) ori atâtea animale (lăcuste, gândaci), stricacioase, că stîrpirea lor să nu se poată fără sprigin dat de mai mari ori chiar ajutor de stat, atunci întâiul slujbaș chemat face pașii de lipsă spre aceasta și înștiințează numai decât pe ministrul de agricultură depre starea lucrului, care apoi va cerceta treaba prin oamenii sei pricepători, prin acestia statoroște și felul de purcedere la stîrpire, și supraveghiază săvîrșirea însăși.

Când statul dă ajutor, stîrpirea se face sub supravegherea trimisului din partea statului.

Se înputernicește ministrul de agricultură, că cheltuelile care le-a avut cu privilegiul unei stîrpiri, și pe care le-a făcut la sfatul trimisului seu, statorindu-le să le poată restitul din averea statului.

§. 55. Pe lângă încuviințare dela mai mari, și vestindu-l înainte, stăpînul unei păduri e dator a da voe vecinului seu cu grădina de pomi din apropiere, ca, pe cheltueala sa proprie, să curețe omidele și din pădure pe 30 metri afund.

§. 56. Dacă prin lățirea prea mare a cutărui fel de plante stricacioase ori insecte păgubitoare (spre pildă filoxera), s'ar primejdi un oare-care soi de plante, în felul acesta ministrul de agricultură poate opri ori cel puțin restrînge răspîndirea cutărui fel de plante ori sămînțe. Privitor la filoxeră (care pustiește viile) sînt dătătoare de măsură îndrumările articolului de lege 15 din 1882 și 17 și din 1883.

§. 57. Pustiirea paserilor folositoare, spargerea cuiburilor lor, precum și punerea în curgere (lățirea, vinderea) ouălor acelor paseri, fără îngăduință dela mai mari, e oprită. Opreliștea aceasta însă nu se întinde și asupra cuiburilor paserilor de sub coperemîntul caselor noastre.

§. 58. Se dă înputernicire ministrului de agricultură, ca în feluri când află a fi spre binele însăși cultivării pământului, stîrpirea și a altor animale ori plante afară de cele prescrișe în legea de față, sau că e lipsă să fie cruțate și altele afară de cele însemnate spre cruțare, — să poată lua măsurile de lipsă pentru aceasta! Deasemenea are putere ministrul a rîndul cruțarea plantelor care (prin rădăcinle lor) slugesc la ținerea laolaltă a locului nisipos!

§. 59. Roiul de albine de curînd cșit, dacă stăpînul îl urmărește atunci în pripă,

poate să fie căutat și luat și din grădini străine, pe lângă încuviințare însă din partea primăriei, dator fiind a înturna însă paguba ce o ar fi făcut străinului, umblînd după roi. Dacă stăpînul roiului nu 'și-l-a luat două zile după așezarea lui, atunci este al aceluia în a cărui grădină s'a așezat sau al aceluia care a dat de el și 'l-a luat, după cele două zile!

§. 60. Dacă într'o stupină a izbucnit boala putrezirii (putrezesc mai ales când celulele sînt pline de pui) și asta s'a descoperit, coșnițele atinse de boală (care e foarte lipicioasă) trebuie numai decât nimicite (firește cu stupi cu tot). Dacă asta nu s'ar face din partea stăpînului, primăria e datoare a lua însăși măsurile de lipsă pentru nimicire!

Pentru scumpii întemnițați.

S'au mai dat liturgii pentru scumpii întemnițați în următoarele locuri:

— În *Bedeleu* de cătră Mădălina Sava, preoteasă, Ana Pavel, Ana Mihacea Părău, Ana Barta, Savina Popoiu, Todora Cristea, Ana Maca, Nastasia Muntean, Ilină Herdea, Ana Pătrașcă, Ilină Vasinca. Ear' dintre bărbați următorii: Teodor Simon, cantor, Ioan Cioban, făt, Nicolae Marar, Ioan Vesa Cioban, Dumitru Mihacea, Gavrilă Vasinca, Gavrilă Mihacea a lui Dumitru și Ioan Vesa sen.

— În *Ocna-Sibiului* mai mulți bărbați și femei au hotărît ca în fiecare săptemână din părăseși să dea câte 2 liturgii, Merceurea și Vinerea, și anume: Ioan Domnariu, Ioan Măndreanu, George Cojocariu, Andreiu Părvu, Theodor Iosif, Achim Tănase; doamna Ana Popa, Maria Dejan, Maria Muntean, Ana Tuță, Maria Cojocariu, Ana Cojocariu, Elena Cristea.

— În *Sibiul* au dat de curînd următoarele două brave Române și bune creștine: Ana Prașca și Maria Popreda.

— În *Pintic* femeile Cristina Toma și Maria Toma vor da liturgii pentru întemnițați în toate Vinerile sfîntului mare post.

— În *Chisindia* au dat: d-na preoteasă Elena Popovici și țerancele Floare Popa, Ana Comea și Jovie Suba.

— În *Făget* au dat următoarele: Susana Trif, Marișca Șovrea, Rachila Pandea, Frăsina Chirilă, Liliiana Negrea, Anica Pușcă, Ana Pandea, Anica Șovrea, Savina Moisă, Ana Negria, Rachila Turc, Virica Comșa, Rachila Pandea Titu, Maria Velțiu, Rachila Popa, Anișca Mlădin, Palaghia Popa, Ana Balanu, Finica Folea, Mariuța Corfariu, Veronica lui Agustin Pandea, Anica Chirilă, Anișca Proștean, Anica Mihaiu, Lina Medieșan, Ana Corfariu, Onica lui Zachiu Mihaiu, Maria Pandea lui Nichie, Chira Corfariu, Podarița, Anișca Pandea, Maria Pandea, Maria Ilie, Lucreția Bian, Maria Proștean, Anica Ilie, Veronica Ghenea, Virica Pandea, Onica Popa, Iustina Popa, Anica Folea.

CRONICĂ.

Eliberare. În 15/27 Martie c. vor fi puși pe picior liber domni *Nicolae Cristea* și *Dionisiu Roman*, implinindu-li-se atunci pe deapsa de câte opt luni încisoare de stat la care fuseseră osândiți pentru Memomand. Să sosiți în pace în mijlocul nostru, iubii bărbați!

Înecat. La *Fesvin* (în Bănat) a eșit Bega și a înecat tot șesul pe țormurul drept al lui. S'a înecat și un om.

Un răspuns. Din *Toracul-mare* ne trimit învătăorii P. Avrămuțiu și Nic. Onciu o scrisoare drept răspuns la corespondența noastră din numărul 7. a. c. declarînd de neadeverate știrile date că ar fi pîrft la primărie și pretură pe coriști. Pentru spriginirea proprie d-lor ne alătură și un atestat *unguresc* dat de notarul Chorle Gyula și subscris și de primarul *Sekosan-birò!* în urmă de fisolgăbirul Bakálovics în care se spune că nici la primărie nici la pretură numiții învătăorii n'au făcut arătarea de care sînt învinuiți.

Am luat însemnare despre acest lucru, dar' bănușeala și durerea noastră românească nu ne-au putut-o dnii învătăorii vindeca prin atestatul ungueresc trimis! Le-am fi crezut cu mult mai veseli, când ne aduceau nu „atestat“, ci numai o scrisorică dela preotul de-acolo, ori dela câțiva Români, fie chiar țerani, care ei să ne spună că buni Români sînt învinuiții. Vorba lui Bakálovics și Chorle poate fi mărturie „oficioasă“, dar' străbătătoare la inima noastră — nu!

Un vînzător josnic. George Limbășan se chiamă păcătoșul care a pîrft la solgăbirime pe învătăorul Făgărășan și soția sa din *Tîr*, că au adunat lucruri pentru tom-bola din București, — în urma cărei pîri lucrurile au fost oprite în sat, apoi duse la solgăbiru și retrimise să dea înapoi dăruitorilor. Azi urful vînzător, se fălește cu murdara lui faptă! Încungiurați-l Români, ca pe un ciumat!

Proști. Din Valendorf primim vestea, că învătăorul de acolo Anania Boldor este citat pe ziua de 5 Aprilie la judele cercetător din Ibașfalău spre a fi ascultat, pentru-că la o petrecere a declamat frumoasa poezie a lui Coșbuc „*Noi vrem pământ!*“ Nu putem da alt nume celor ce pun la cale astfel de cercetări, decât că sînt niște proști! Poezia aceea n'are nimic cu pînteni unguerești, fiind o alusie la vremile de iobăgie din România când „ciocoi“, contra căror e îndreptată poezia, năcăjau rău pe bietul țeran muncitor.

Între Săcui. Despre Români din Vidacut (în Săcuime) ne scrie un domn ce a trecut pe acolo, că deși sînt încungiurați de Săcui, sînt tot buni Români. Ei țin tare la legea lor și cîntă plin de fală cele mai frumoase cîntece naționale. Călătorul numește pe câțiva dintre acesti buni Români, și noi îi însemnăm aci spre cinstea lor, ei sînt: Mihail Stângaciu, Ilie Maioru, Mihail Maior, Ilie Murza, Gerasim Pandrea și alții!

O carte foarte bună. La „Institutul Tipografic“ din Sibiu s'a scos zilele acestea de sub tipar, și se află de vînzare cartea intitulată: „*Comasările*“, îndreptar practic în afaceri de ale comasării, cu strînsă ținere în vedere a legilor și rîndușilor ministeriale mai noue, de Elia Dopp, asistent de inginer“. Asupra acestei mult folositoare cărți vom reveni; și până atunci însă atragem luarea aminte a tuturor celor-ce au a face cu comasarea, că dacă vor îndrumări bune și lămurite — să grăbească a 'și-o cumpăra! E de 48 fețe; costă 40 cr.

Vești slabe. Din Porcurea ni-se scrie că acolo zăpada e foarte mare, de 2—3 metri! Acum a început a se topi și e teamă că va ineca tot. Lipsa de nutreț e foarte simțită; au început vitele a peri de foame. Băișagul de acolo, după care mai câștigau oameni câte ceva, a fost părăsit, după-ce societatea de Englezi a cheltuit vre-o 3 milioane fl. și n'a putut da de aur. Lângă Brad niște pécureari cu vre-o 800 oi, după-ce au gătat fênul au cumpărat vre o 100 ferdele cucuruz pentru ele, sfîrșind și acelea și ne mai căpătînd nutreț pentru sermanele lor animale, au început oile a peri de foame, și acum le-au pus în vînzare cu câte 5 fl. părăchea! Cea mai frumoasă oaie o vînd bieții oameni cu 3—4 fl., numai să nu le peară de foame pe nimic!

Convocare. Învățăorii gr.-ort. din despărțemîntul Peșteaș (districtul Oradea-mare) își vor ține adunarea la 25 Aprilie n. în școala din Lunșoara.

Preot brav Din Chisindia ne scrie Vasile Cornea, că dl preot de acolo I. Popoviciu de curând preoțit, și-a dat silința să facă un cor bisericesc, și mulțumită ascultării bunilor sei fii sufletești, a și isbutit. Corul e întemeiat și a început a și cânta. Laudă coriștilor, laudă conducătorului!

*

Ape mari. La 17 l. c. noaptea, s'a întâmplat în Coșlariu, la gura Târnavei o puternică infundare, care a făcut ca apa Târnavei să se reverse toată peste hotarul comunei Coșlariu, așa că în ziua următoare comuna și hotarul era un câmp mare de sloiu de ghiată! Calea ferată e și ea sgduită și trenurile numai încet și cu primejdie pot trece. Sânt temeri de mari vârsări de ape.

*

Isprăvi frumoase. Din Craiva ni-se scrie, că comuna aceasta înaintează frumos. În anul 1893, bunul popor de acolo, ascultând de sfaturile preotului seu Morușca, a sfârșit zidirea unei școale, care e podoaba comunei și face mare cinste bunilor Români ce au jertfit bani și osteneală pentru zidirea ei. S'a făcut și începutul unui fond pentru zidirea bisericii învoindu-se oamenii, ca an de an să dăruiească spre acest scop a suta parte din venitul roadelor lor de câmp. De Dumnezeu ca departe să se ajungă, căci frumoasă e fapta și frumos scopul acestei jertfe. Mai departe, până bine de curând nu erau foi în sat și oamenii nu știa mai nimic despre lumea mare, acum sânt vre-o trei țerani abonați la „Foaia Poporului“, pe care o cetesc cu drag. — Înainte cu Dumnezeu, iubii frați!

*

Volnicie. Din Moroda ni-se scrie, că scriitorul notarial de acolo G. Petrovici, se poartă cât se poate de rău față de sătenii Români. Într-una din zile mergând țeranul George Hașiu să plătească darea, și aflându-l numai pe el, l-a rugat să-i primească banii, dar voinicosul tineră zis, că n'are vreme; se vină altă-dată. Omul l-a răspuns, foarte drept, că altă-dată poate să nu mai aibă banii, și stăruia să-i primească. Atunci viteazul scriitorăș s'a repezit la om și l-a lovit și l-a împins și l-a bătut cum se cade! Pe urmă l-a mai dat și pe mâna solgăbirului și l-a mai pedepsit și acesta cu 10 fl. — Noi toate le înțelegem și nu ne mai miră, ne miră numai, că oamenii noștri se lasă așa de ușor bătuți de ficine!

*

Cas de moarte. În 18 l. c. n. a încetat din viață aici în Sibiu Amos Bârsan, păpucar de loc din Ilia-murșană, în vîrstă de 40 ani.

LA MESERII.

În „Foaia Poporului“ s'a scris mult asupra însemnătății meseriilor, și noi nu putem din deajuns stărui ca oamenii noștri să le îmbrățișeze din toată inima! E datorința fiecărui preot, învățător și cărturar, și a fiecărui Român adevărat ce vrea binele neamului seu, să îndemne pe părinții cu fii, se și-i aplice la meserii ori la negoț, priveghind, firește, ca bine să se poarte, și oameni cinstiți din ei să crească, ear' nu numai niște ștregari și niște svirlitori cu petri după căței prin cele orașe.

Noi ne bucurăm din inimă când auzim că cuvântul nostru n'a răsunat în pustie, și că unii ori alții au prins îndemn și curagiu și s'au apucat de meserii. Pentru aceea am luat și o nouă hotărîre în treaba asta:

Începînd cu numărul de față, vom publica în foaie cu numele, spre cinstea lor, pe toți acei tineri români cari au pășit ori pășesc pe calea meseriilor, apucându-se de una ori de alta!

Ori de unde ni-se va trimite veste, că tinărul cutare a intrat să învețe o meserie, îl punem la foaie.

Mai departe, noi vom căuta aici în Sibiu, și ori pe unde vom afla că e lipsă de un ucenic (învățăcel) la ori-ce fel de meserie, vom vesti la acest loc în foaie, dând adresa întreagă a măiestrului ce are lipsă.

Acel părinte care are un fiu și l'ar da la măiestria cutare și la măiestrul publicat în foaie ca avînd lipsă, se-i scrie, pe adresa însemnată de noi, o epistolă în care se spună: *de câți ani e băiatul? Ce școli, ce învățătură are? Cam cât de mare e? E voinic ori mai slăbuț? Sănătos și întreg ori ba? Și să-l întrebe sub ce învoeli ar fi aplicat a l'primi la măiestrie. Dacă au ajuns la înțelegere, să ne vestească despre asta și pe noi. Să nu se uite părinții că măiestrul cutare e Sas, spre pildă, e vorbă ca copilul să învețe, apoi învețe și dela Sas, căci Sașii sânt buni măiestri și negustori, și mult poate învăța dela ei! La Unguri însă numai cu mare grijă să ne dăm fiii, căci ei ni-i înveninează ca naționalitate, încearcă se-i unguriseze.*

Facem azi începutul publicării de care vorbim:

S'au dat la meserii:

În Năsăud, tinărul *Ioan Pop*, nu demult, ca învățăcel de cismar; ear' tinărul *Leon Hurdea*, ca învățăcel de faur.

Fie ca meșeria apucată să le aducă bunăstare, cinste și fericire, ca să fie nu numai sieși ci și națiunii folositori!

Se caută ucenici:

În Sibiu în următoarele locuri: un ucenic la dl *Stefan Moga*, brutar (pitariu, care coace pâne și chifle), în ulița trenului (*Bahngasse*) nr. 1; — unu la dl *Iosef Bachner*, brutar în ulița Elisabeth (*Elisabethgasse*) nr. 42; — un ucenic la dl *A. Rudolf Schulz*, brutar în strada Poplăcii (*Quergasse*) nr. 23; — și un ucenic pentru dl *Albert Schaeffer*, brutar în ulița Morii (*Mühlgasse*) nr. 11; — la domnul *L. Schemmel*, croitor în strada urezului (*Reisergasse*) nr. 7, încă se caută un învățăcel.

Însemnăm la acest loc, că măiestria de brutar (pregătitor de pâne și chifle) este în orașe foarte prețuită, căci tot mai puțini sânt locuitorii cari se și mai coacă înșiși pânea și tot mai mulți cei-ce o cumpără gata, căci le vine mai bine! Brutarii trădesc bine și fac averi frumoase! — Noi recomandăm din toată inima meseria asta.

În Băiță (Boicza, Deva m.) măiestrul faur *Avram Golcea* vestește, că ar primi bucuros doi ucenici români, pe care se-i învețe făruriaria. Cine dorește să se adreseze prin o scrisoare cătră dînsul, și se vor înțelege.

Înainte și D-zeu să ajute!

R Î S.

Un Țigan trecea printr'o pădure. El găsește o zeghe, o ia de jos și o tulsește la fugă.

Românul, care tăia lemne și a căruia era zeghe, îl vede și se ia după el. După o lungă goană îl prinde, îi dă câteva și-l întreabă:

— *Bine, mă Țigane, cum ai putut să-mi iei zeghe?*

— *De. Românico, am găsit-o în pădure și credeam că e sălbatică.*

POSTA REDACȚIEI.

Alor doi țerani în Simand. N'am putut deslega ce ni-ați scris, fiți buni dați la unul ce scrie mai bine, să vă facă scrisoarea.

D-sale P-u în L. Despre meserieși chiar am scris în acest număr dând adrese unde se primesc ucenici. Scrie mai multora de probă. În România poți merge, cerându-ți pas pe vre-o 15 zile. Ca să capeți acolo în același timp ceva de lucru, nu se poate.

D-sale I. B. în Jezvin. O astfel de carte nu affi. Ce plată are preotul de fiecare slujbă a sa, e satorit în fiecare sat altfel. Și D-voastră când ați scris concurs de preot, ați publicat condițiile (învoile), caută-le acolo.

Unui econom în Balomir. Pentru un lucru așa de mic nu-i vrednic să vă certați. Dați-i ca să-i ajungă, ori cât aveți învoeală și d-lui nu vă va mai cere. Ce am primit pentru lăncu, am publicat. Cine nu află suma adunată dela ei, să recerce pe adunător.

Unui țeran în Lodroman. Fii bun trimite-ne de poți, acel „Apel!“ și vor sta de vorbă cu el!

D-lui Ioan Beibel în Kis-fentós. Fii bun mai trimite odată, pe scurt, acea scrisoare. Nu știm să o fi primit. Disertații de educație, n'avem loc să publicăm. Trimite la foi pedagogice.

D-sale I. P. în Bocsig. Nu dăm de urma scrierii D-tale.

D-lui P. M. în M. Cucuruz bun poți afla prețutindena, în țirguri, dar' chiar și în satul D-tale. Ia dela cineva tului pe ales, frumoși, și sfărîmă numai semînțele cele mari, deplin desvoltate de pe el, și ai o sēmîntă bună. Pentru ajutor, nu știm nici noi unde te-am îndrepta. Sânt acestea năczuri la cari nu putem nici noi ajuta.

Doască, Porcești. Iartă să-l închin, în „Tr.“ da, în „F. P.“ nu. Mănăstirea s'a cam uscat, vină când vrei s-o uzi!...

D-sale S. C. în P. d. j. Destul de rău că se face acea deosebire; dar' lăsați nu vă mai certați pentru ea. Bine-ar fi să nu mai fie pomeneală de astfel de lucruri.

D-sale Iacob Ploscariu, econom. Lasă-l păcatelor lui! Nu-i vrednic să-l punem la foaie. Încungurați-l ca pe o oaie răioasă și închinați-l.

D-sale Ioan Felecan în Rusu-de-jos. Scrisoarea D-tale am trimis-o D-lui Dr. Lucaciu, să o vadă. Doina lui Lucaciu cere-o dela »Institutul Tipografic« de aici, costă 2 cr. un exemplar. Trimite prețul pentru câte vrei, în timbre postale.

Unui »Econom țeran« în Poiana Aiudului. Fi-îndcă nu ne spui cum te chiamă, nu putem folosi știrea. De ce n'ai curagiu a te subscrie. Așa am nimicit hârtia. — De vrei scrie de nou, mai pe scurt și subscrie.

D-sale Elena Creangă în Târlungeni. Cea națională am trimis-o la Vaș spre vedere. Cealaltă fii bună trimite-o la vre-o foaie literară, bună-oara »Rândunica« în Sibiu.

D-lui Iuliu Ioanovici în Vărmaga. Am primit. Mulțumită. Vor urma la rîndul lor. E însă mare îmbulzeală!

D-lui G. Boian, în Cluj. Scrie-i românește. Însemnă și în ce foaie ai cetit anunțul. Dacă scrii nemtește, încă e bine. Ungurește la nici o întemplantare. E bine să scrii românește pentru-că el vede că se plătește să vestească prin foile românești. Scrie numai la Viena.

D-sale Ilie Dobrotă în Poiana. La Redacție n'a ajuns.

Pentru redacție și editură răspunzător: **Ioan Ciontea.**
Proprietar: **T. Liviu Albini.**

LOTERIE.

Tragerea din 16 Martie n.

Budapesta: 17 37 75 43 21

Tragerea din 20 Martie n.

Sibiu: 53 57 85 31 51

CĂRȚI.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

„Despre influența împregiurării“, de Panaite Zosin	—55
„Copii de pe natură“, de Negruzzi	1.65
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	—28
„Homo-Sum“, roman de Ebers	1.—
„Critice“ 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	4.40
„Povestile Bănătuului“, de Căntana	—30
„Iosii“, de Macedonski	2.20
„Elemente ungurești în limba română“, de Măndrescu	1.50
„Poesii“, de Negruzzi	1.10
„Teatru“, de Negruzzi. 3 Vol.	8.25
„Pui de lei“, de Nenitescu	1.10
„Literatura popor. română“, de Gaster	2.75
„Să auzim, toate	—25
„Scrierile părinților apostolești“, de Dr. Iuliu Olariu	—75
„Introducere la psihofizică“, de Mihailescu	1.90
„Povestiri“, alese și întocmite de Petra Petrescu	—75
„Merinde dela școală“, de Popa	—60
„Cerșitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	—55
„Bate la ușe“, de Carmen Sylva	1.10
„Studii Critice“, de Ghera. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	4.40
„Ode“, „Epode“, „Carmen Saeculare“, de Ollanescu	3.30
„Memorial“, Archiep. și Metropolitanul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. 1.30
„Starostele“, de Pop Reteganul	—25
„Istoria Românilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul“, de Nicolau Bălcescu	2.20
„Trávníte“, 10 piese Slovácești Vol. I. și II. à 1 fl. 50 cr.	3.—
„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu	1.—
„Trandafiri și vioarele“, de Pop-Reteganul	—60
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu	2.50
„Din Moldova“, schițe de Kotzebue	1.10
„Floarea din Firenze“, de Livescu	—55
„Izvoade“, de Demetrescu	4.40
„Memorii din timpul războiului“, de Georgescu	—88

Un faur

măiestru harnic și destoinic de-a pute conduce toate lucrările într-o făuriște bine arangiată și cercetată, află numai decât aplicare pe lângă condițiuni favorabile la veduva

Paraschiva Stroia lui Donisie
în Tilișea Nr. 763

p. u. Seliște (comitatul Sibiuului).

[1124] 1—1

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dlor **I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.**

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuie în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recensunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminte, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apărea de 2-ori pe lună adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 27—30

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 80.000.

Depuneri fl. 650.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[759] 5—46

ANUNT.

„Pădurarul“ sau „Principiile fundamentale ale științei silvane“ cu un extras din art. de lege XXXI. (legea silvană din anul 1879) în limba română se poate procura la subscrisul în **Bocșa-montană** (Német-Bogsán). [1064] 2-3

Carol Porcolab,
prim-codrean.

Institut Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1895.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1895. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — Vêduvele, de Delavrancea. — Moșul și Domnul, de Ioan Vesa, învețător. — *Economic*: Ceva despre stîrpirea omidelor; Sirop de smeură și de eireșe. — *Poesii*: Cu flori cu ramuri verzi, (Dedicație martirilor noștri) de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. — *Partea haslie*: Oala cu lapte; Anecdote; Rêspuns încurcat; Ghicitori. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cu trimiterea pe postă 23 cr.

Hârtie de scrisori
cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozinca sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“
ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[963] 4-

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe
în a. 1869—1891 fl. 905,194.22	în a. 1870—1891 fl. 744
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 571.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,111.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59.—
Suma fl. 1.045,365.05	Suma fl. 777.60

1,913.142 fl. 62 cr.

Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **920.257 fl. 36 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Cele mai ieftine, mai frumoase și mai bune

(1067) 2-6

CĂRȚI DE RUGĂCIUNI ȘI CÂNTĂRI BISERICESTI

sunt

Pentru băieți:

Pentru adulți:

„POARTA RAIULUI“

„CALEA CEREASCĂ“

în 14 coale cu 224 pagine, mai multe icoane frumoase. Lucrare fină, în legătură de imitație de piele, în călcăiu de pânză, gravuri și cruce aurită.

în 20 coale mari, cu 320 pagine, mai multe icoane frumoase. Lucrare fină, în legătură de imitație de piele, în călcăiu de pânză, gravuri și cruce aurită.

Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 50 cr. exemplarul.

Speciile de edițiune cu prețurile lor:

- Nr. 1. Ediție populară în imitație de piele, cruce și gravuri aurite, călcăiu de pânză și margini purpurii
- Nr. 2. Ediție de mijloc, legătură în pânză, cruce, gravuri și margini aurite
- Nr. 3. Ediția aceasta în legătură de piele Sagren, cruce gravuri și margini aurite
- Nr. 4. Ediție de lux, legată în mătășă atlas, cruce, cornice și copcie de argint și margini aurite
- Nr. 5. Tot aceasta în legătură de vison (barșon), cruce, cornice și copcie de argint și margini aurite
- Nr. 6. Tot aceasta în legătură de imitație de os de elefant etc.
- Nr. 7. Tot aceasta în legătură curat de os de elefant etc.

Poarta Raiului		Calea Cerească	
Un exemplar			
fl.	cr.	fl.	cr.
—	20	—	50
1	—	1	40
—	—	2	30
—	—	2	80
—	—	3	80
—	—	2	80
—	—	10	—

Observare. Legăturile, afară de ediția nr. 6 și 7, carea totdeauna e albă, se pot face în colorile: negru, alb, roșu și vînet.

Se pot procura la toate librăriile, precum și la **Michail Molnár**, librar în **Baia-mare** (Nagybánya), și la autor, preotul **Constantin Lucaciu** în **Iojib** (József-háza), p. Aranyos-megyes. Szatmár.

Prețurile se primesc ori anticipative, ori prin rambursă postală (postai utánvét).

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN,
preot.

Commasarea.

(Urmare).

§. 50. Că încât se poate privi de basa regulării planul amintit în punctul penultim (înainte de cel din urmă) al §-lui citat hotărăște judecătorul, care nu este îndatorat a se pleca după mărturisirea celor interesați, ci acela aduce judecată, după ascultarea direcțiunii catastrale din Cluj (leg. §. 18. ord. §. 91.)

§. 51. În atari casuri, când fostii nobili (nemeși), la despărțirea urbarială abdic despre partea ce li-s'ar cădea din pădurea, pășunea și locurile cu trestii, precum și la proporționarea care interesează numai pe proprietarii din comună, când nici o parte nu dorește despărțirea în natură, se poate delătura facerea planului prin inginer, în asemenea casuri procedura se restrânge numai la statorirea părțelor proporționate.

§. 52. La întrebările sosite în decursul pertractării, judele se folosească o cercare scrutătoare, unde dialogurile (schimbările de vorbe) n'au loc.

Părțile citate în ordine pe lângă arătarea scopului, și atunci dacă nu se înfațosează, — nu împedecă pertractarea.

Judele trimis este îndatorat în oricare întrebare ivită, a încerca împăcarea părților interesate, și înseamnă în protocol rezultatul. În cas când împăcarea n'ar duce la rezultat, atunci declarațiunea cu privire la întrebarea care formează neînțelegerea, se va însemna în protocol. Judele va fi îndatorat a câștiga datele trebuincioase din direcție, pentru adevărarea și deslegarea cauzei.

§. 53. Judele incredințat este îndatorat a proceda întocmai, și a ține ordinea pertractărilor prescrisă prin aceasta ordinațiune, înainte de a isprăvi cu cele mai însemnate datorințe, nu poate pre-pune pentru pertractare, care urmează să fie pertractate mai târziu. Anume nu poate lua între lucrurile pregătitoare, împregiurările ținătoare de meritul și executarea întrebării mai însemnate, de altă parte nu poate amâna deslegarea întrebărilor ținătoare de afacerile pregătitoare, cari de-adreptul să țin de meritul și executarea afacerii.

Împăciuri se pot încheia ori-și-când, și pentru unele întrebări, care au să fie pertractate mai târziu. Despre așezare nu se poate face împăciuire și tocmeală, până odată nu s'a făcut clasificarea și prețuirea proprietății.

§. 54. Toate pertractările, ascultarea martorilor, visitările locale, clasificarea și prețuirea, precum și legitimarea s'au autenticarea trebuie ca judele să le îndeplinească în persoană.

§. 55. Judele incredințat s'au exmis este îndatorat a se îngriji, ca pertractările pentru lucrurile pregătitoare, fără cauze însemnate nici-odată să nu fie amânate, ci toate lătrebările ținătoare de aceste pertractări să fie isprăvite.

Dacă pertractarea s'ar întrerumpe din vina inginerului incredințat cu aceste afaceri, atunci judecătorul este îndatorat pe cale de judecată a constrânge pe inginer, la plățirea tuturor cheltuelilor, când s'au ivit amânarea pertractării din vina lui.

§. 56. Judele este îndatorat a face atenți, adevă a învăța pe proprietarii interesați cu ocaziunile de despărțiri urbariale, segregări s'au commasări, ca toate vâlcelele, cursuri de ape, mocirle sau ape stătătoare, care s'ar afla pe teritorul de regulare, încă în decursul pertractărilor pregătitoare să fie în mod înțelept regulate sau stîrpite. Proprietarii în propriul interes să se străduiască, că înainte de clasificarea pământului să reguleze văile și să stîrpească lacurile (tăuri). Judele să le facă cunoscut, că planurile pentru regularea văilor și stîrpirea mocirlelor, direcția inginerilor culturali din Cluj le pregătește fără plată. (Aceasta se face conform ordinațiunii nr. 30.081 din 1889, Aug. 27 care se află în (Rend. Târa f. 2009.)

§. 57. (leg. §. 13). Despre toate neînțelegerile ivite pentru hotarele, adevă mejdiile dintre proprietăți, în decursul despărțirilor urbariale, segregări (proporționări) s'au commasări, cât și cu privire la suținerea interimală a proprietăților, care cad sub despărțire urbarială și segregare, judecătorul trimis din partea tribunalului conform legilor sumare, ține pertractare și aduce judecată în forul prim.

În aceste întrebări se purcede după-cum rînduesc legile din 1868. art. 54 și art. 59 din 1881. În asemenea cauze renoirea de proces n'are loc. Întrebările care sînt a se pertracta deosebit, n'au nici o influență de a opri s'au amîna regularea urbarială, segregarea sau commasarea.

§. 58. În cauzele despre care se face amintire în §-ul de mai nainte, proprietarii interesați, să-și subștearnă în scris rugările la tribunalul regesc. Judele trimis își aduce judecările sub numărul de improcolare a tribunalului, după-cum 'i-se predau din partea judecătorului incredințat, tot asemenea își face și arătările de informare pentru forurile mai înalte.

Aceste afaceri se pertractează și gată despărțite de regularea urbarială, segregare și commasare într'un protocol deosebit.

În cas de apelată aceste afaceri îndată sînt a se trimite la judecătoria mai înaltă, acolo apoi să se gate afară de ordul îndatinat, adevă îndată.

Procesele care s'ar afla la judecătoriile cercuale și care ating afacerile de regulare urbarială, segregare și commasare

sau suținerea interimală a proprietății cum s'a amintit în §-ul de mai nainte, aceste toate sînt a se stranspune din oficiu la tribunalul regesc.

Asemenea sînt a se transpune la cercarea tribunalului, acele procese, care se referesc la îndreptările de hotar și mejde a teritorului aflător sub regulare urbarială, segregare și commasare, care s'au început înaintea judecătorilor cercuale.

Sînt a se lua la apretiere §§. 17 și 24. din legea despre păduri (art. 31 din 1879), care se referesc la planul de exploatare, când se suține în stare interimală o proprietate.

§. 59. Tribunalul se îngrijește la exmiterea judecătorului, ca forul cărților funduare, să pregătească copiile legalisate despre teritorul comunei care vine sub regulare și despre toate coalele catastrale A, B, să dea desemnările părțelor cât și numele proprietarilor la dispoziția tribunalului, acesta apoi le pune la îndemâna judecătorului.

Cheltuelile pentru pregătirea acestor lucrări le supoartă proprietarii interesați.

Dacă pe hotarul comunei este și cale ferată, trebuie să se câștige o copie dela cărțile funduare centrale și despre acel teritor (1868 art. I. §. 32. și 1881 art. 59 §. 14).

Deodată cu trimiterea judecătorului, tribunalul să îngrijește, ca după-cum s'a ordonat în 1880, 20 Nov. nr. 3140 (Rend. Târa f. 1267), perceptoratele de dare să trimită listele despre reparticii (aruncuri), care li-s'a pus la îndemâna prin copial direcției funduare, — și cheltuelile pentru vestiri și lucrurile pregătite au să fie plățite comisunii care se va trimite din partea judecătorii, — cari sînt datori a le plăți înainte.

În casurile, când regularea se face peste întreg hotarul comunei, tribunalul înainte de trimiterea judecătorului, recercă direcțiunea catastrală din Cluj, ca să comunice cu tribunalul datele triungiulare referitoare la hotarul comunei, care apoi le pune la îndemâna judelei trimis pentru regularea hotarului.

Cu începerea lucrurilor pregătitoare sînt a se înștiința și forurile administrative cu acea recercare, că dacă ar fi de lipsă ceva schimbare cu privire la drumurile comunale, comitatense sau ale statului. Ori cu privire la calea ferată s'au ar fi în plan regularea de șanțuri, văi, fluvii sau săpare de canale, toate aceste împregiurări să le aducă la cunoștința tribunalului.

Despre începutul lucrurilor pregătitoare este a se înștiința direcția cărților funduare cu recercarea, ca aceea după isprăvirea unor acte prin care se schimbă proprietatea, să trimită o copie și pentru tribunal, care se vor pune la îndemâna judecătorului trimis pentru regularea hotarului.

(Va urma).

Legumăritul.

(Urmare.)

Dintre plante unele poftesc pentru creștere mai multă vreme sau mai mult timp cald, decum se află pe la noi. Sînt unele verdețuri, cari fiind foarte gustoase și sănătoase, dorim să le putem ave cât numai se poate de iute în ajunul primăverii. Pentru asemenea legume înțelepciunea omenească a aflat un mijloc măiestrit, prin care poate înainta creșterea unor plante încă și pe vremea, când pămîntul din grădină este înghețat sau oprit dela lucrarea naturală. Această creștere măiestrită o îndeplinim prin ajutorul răsadnițelor.

Răsadnițele de comun se pregătesc la sfîrșitul lunii Ianuarie și începutul lui Februarie, aceasta se așează totdeauna într'o parte de răsărit sau meazăzi a grădinei, și cât se poate în loc scutit de vînturi și unde caldura pătrunde mai lung timp din zi. Lungimea acelor se schimbă după trebuință, lărgimea de regulă este de 1¼ metru, groapa este destul câte de 25 cm. În cas dacă se sapă mai afundă, străbătînd apa dimpregiurul răsadniței în groapă, împedecă căldura, care trebuie să iasă din dospirea gunoiului.

Răsadnița se pregătește așa: după-ce avem groapa, se face un cadru sau ramă de scânduri de 25—50 cm. late, care întocmai are măsura gropii atît în lungime cât și în lățime. Așezându-o asupra gropii purtăm gunoiu proaspăt și mes-tecat cu paie sau alte gozuri dacă avem dela cai, dacă nu atunci dela vite, dar' să fie acela proaspăt și gozos. Gunoiul de cai dă o căldură mai mare, cel de vite mai puțină. După-cum purtăm gunoiul acela se tot scutură, asemenea și mînanțelează, apoi tot pături se calcă cât se poate de bine. Când e plină și groapa și cadru de scânduri, acela se ridică în sus și pe lângă gunoiul cadrat se pune pămînt giur impregiur, așa ca până la cadru de scânduri răsadnița să fie bine impregiurată de lut udă, încât căldura să nu poată eși pe de laturi. Apoi de nou umplem cadrul sau rama cu gunoiu așa încât umplătura de gunoiu cu rame cu tot să aibă cel puțin 75 cm. înălțime. Răsadniței 'i-se dă o formă ca să fie plecată cătră razele soarelui. După-ce se află în această stare aducem pe dînsa pămînt, care trebuie să-l avem pregătit din toamna trecută, destul de bun, și mînîntelat sau cernut prin ciur, acesta se pune să formeze o pătură groasă de un lat de mână.

După aceasta învîlim cadru sau rama cu ferestri, în lipsa acestora cu o leasă de rogojină sau paie, ca căldura ce vine din dospirea gunoiului să încălzească pătura de pămînt. Între învîlitoare și pămîntul de pe răsadnițe se lasă loc gol de un lat de mână, că așa plantele crescînd să nu fie apăsate prin învîlitoare.

La 6—8 zile, după-ce căldura cea mai mare din gunoiu s'a prefăcut în aburi adecă s'a evaporizat, se samănă răsadnița. Mai întăiu se împărțește în străturele de mărimea și mulțimea după câte soiuri (feluri) de semințe și după cât de multă voim a sămăna dintr'un soi. După-ce am împărțit străturele prin niște șentulețe, și am netezit cu o scânduriță suprafața sămănă cu bună grijă sămăna, asupra căreia cernem compost (pămînt foarte gras), care se netezește și udă, cu udătoarele pregătite anume spre acest scop. Papirele pe care sînt scrise felurile sămăne se așează pe străturele în scrivele (lemnute crepate) ca să știm ce fel am sămănat. Udarea se face cu apă mai moale, și atunci când răsadnița se poate aeriza. Aerizarea se întemplă prin ridicarea învîlitoarelor și răzimarea acelor să stee deschise, când este mai bună căldura din zi.

Dacă plantele care le creștem în răsadnița sînt de acele pe care voim a le răsădi sau strămuta din răsadnițe, atunci în vreme mai domoală începem a deda plantele cu aerul liber. Mai întăiu peste zilele senine, mai târziu și peste noapte, când nu purtăm frică de brumă, depărtăm învîlitoarele, ca prin aceasta pe cât se poate să ni-se întărească plantele.

Când putem scăpa de zăpadă și frig, începem a ne pregăti grădina unde voim a răsădi plantele din răsadnițe, pe straturi să folosim gunoiu de galițe, care ajută desvoltarea mai rep de a plantelor și creșterea.

Când n'am ave lipsă de răsadnițe sau nici rînd de a le face, atunci vom pregăti câteva straturi din pămîntul cel mai bun, care se află în locul cel mai călduros din grădină, și acolo vom sămăna răsadul, și îl vom grijii, după puțină chiar învîlindu-l când ne putem teme de brumă.

Plantele atît din răsadnițe cât și de pe straturi, se răsădesc atunci, când sînt destul de tari, și pe lângă cele două frunze dintăi mai au încă 3—4, nici plantele prea tinere, nici cele prea bătrâne nu sînt destul de bune sau apte pentru răsădire. Răsadul nainte de ce s'ar scoate din strat sau răsadnițe se udă bine, apoi la 1—2 ore după udare se scot, tot firele cele mai frumoase din straturi, dar' cu grijă să nu se vateze rădăcinile. După aceasta se răsădesc în șiruri drepte parale sau în acest ord : : , li-se face gaură cu degetul sau un țepuș de lemn și se așează în pămînt așa de afund, ca cele două frunze de încolțire să nu fie astupate, pămîntul încet se apasă cătră rădăcini, și se grijește ca răsadul să fie drept așezat. După răsădire dacă n'ar urma ploaie se udă.

Mai bună este vremea pentru răsădire, înainte sau după ploi, în zile mai răcoroase ori seara după apus, sau dimineața înainte de răsăritul soarelui. Pentru răsădit se aleg totdeauna plantele mai să-

nătoase și mai tărișoare, pentru-că din plantele slăbuțe și palide abia se vor pute alege ceva legume de seamă.

Când răsădim trebuie să avem bună grijă de depărtarea care trebuie să fie între legume, asta o hotărăște natura plantelor, după-cum are să crească de extinsă în viitor. Așa pentru călărașe și salate se poftesc dela 6—15 cm. depărtare una de alta, care de altcum adese-ori prin folosire se și răresc, până când soiurile curechiului poftesc mai mare depărtare, de o parte ca să poată fi săpate, de alta să poată crește. Printre plantele care se răsădesc mai departe una de alta se pot pune și salate sau alte legume, care se întrebuintează pentru vară.

Straturile cu răsădituri se sapă adese-ori, și în vreme de secetă se udă, primăvara să se ude dimineața, dar' peste vară după apusul soarelui.

Și pentru sămănarea plantelor, care rămân în straturi, adecă nu se strămută, se pregătesc straturile cu bună grijă. Când sămănam grijim ca sămăna să fie rar imprăștiată și peste tot stratul se ajungă. Peste sămănațele mai mărișoare cernem pămînt bun, ear' cele mai mărunte se apasă către pămînt cu o scândurice. Pentru grijirea mai ușoară a plantelor, sămănarea să se facă cât se poate în șiruri după ațe, însă așa ca să rămână între șiruri anumită depărtare.

(Va urma.)

Prin ce tocim pămîntul slăbit?

Cu vreme ori-care pămînt își perde puterea de a pute nutri (hrăni) plantele și se face sec. Cu cât se cultivă mai adese-ori cu asemenea plante care sug puterea din pămînt și se poartă de pe dînsul, cu atît perde mai iute puterea roditoare. Prin urmare pămîntului slăbit trebuie să-i redăm puterea nutriroare, și dacă aceasta 'i-se redă, atunci roada ne este asigurată.

Pe două căi putem reda puterea pămîntului slăbit. Prin lăsarea pămîntului să stee în repaos fără să fie arat, prin pătrunderea aerului căldurii și expus la umezeală, sau prin aceea, ca să lasă plantele pe dînsul se treacă în putrejune, sau servește de pășunat, își mai recăștigă puterea. Prin purtarea nutremîntului în formă de gunoi, când îi dăm îmbunătățirea trebuincioasă pentru recolte.

Din aceste două moduri spre tocirea pămîntului cea din urmă este mai bună, încât pe această cale tot mereu ne facem pămîntul roditor, — până pe cea dintăiu trebui să-i dăm repaos câte 1—2 ani.

Pentru gunoiu se întrebuintează ori-ce materie, care are inclinare spre putrejune, care materii se iau dela animale și plante; dar' în vremile noastre se folosesc și multe minerale pentru gunoi, sub forma de gunoiu măiestrit.

Mai îndatinată este gunoirea cu gunoiul adunat din deșertările vitelor, care

se amestecă cu paie și alte gozuri. După-cum este deosebirea în natura vitelor, chiar așa se deosebește și gunoiul.

Gunoiul dela vitele cornute, conținând multă umezeală este mai rece și putrezește în vreme mai îndelungată. Din aceste cauze se poate folosi pentru îmbunătățirea ori-cărui pământ, pentru-că are puterea îngrășetoare, care ține timp mai îndelungat.

Gunoiul cailor este mai uscăcios, mai ferbinte, udul foarte sărat, și nu se poteste așa mult așternut sau mestecătură de paie, ca pentru gunoiul vitelor cornute, se înferbentă repede, și putrezirea încă se întâmplă în timp mai scurt. Din cauza căldurii este foarte bun pentru pregătirea răsadnițelor și gunoiera pământelor mai răcoroase, cum sunt de comun cele lutoase. Pentru păminte mai călduroase numai după-ce a putrezit deplin se poate întrebuința cu folos, puterea și-o perde în timp destul de scurt.

Gunoiul de oi și capre încă este uscăcios, însă nu este atât de ferbinte ca cel de cal. Fiind că aceste animale mistuesc foarte bine mâncările, gunoiul conține materii grase, care grăbesc creșterea plantelor și sunt foarte pline de vieață; dar' peste puțină vreme perde puterea. Mai ales plantelor oloioase le place acest fel de gunoiu.

Gunoiul porcilor (rîmători), mai ales nutrindu-se cu multe lături conținând multă umezeală este foarte rece. Acest gunoiu se poate întrebuința pe pămintele mai călduroase, și pentru acele plante cărora le place umezeala, acesta se ține mai multă vreme, însă n'are multă putere.

Nutrirea sau hrana vitelor încă are mare însemnătate cu privire la bunăstarea gunoiului, deoarece-ce cu cât vitele se nutresc cu mai bune nutreminte, cu atâta au mai multă putere gunoaielor. Gunoiul vitelor menite pentru îngrășare este mai în putere, decât a acelor care se nutresc numai cu fân. Gunoiul vitelor nutrite cu paie are puțină putere, care se nutresc și cu rădăcini de napi este mai bun, cele care se nutresc cu fân bun și cereale (bucate) este și mai bun; însă cele-ce se nutresc cu turte de oleiu dau gunoiul cel mai bun. Gunoiul adunat peste vară este mai slab și are putere mai puțină, decât cel adunat în decursul iernei. Vara vitele se nutresc mai virtos cu verdețuri, beau apă mai multă, mistuesc foarte bine, deci nici gunoiul n'are ceva putere mare.

Gunoiul adunat dela paserile din curte este foarte prețios, are o putere foarte mare de nutriție și conține multă căldură, pentru aceia acela trebuie adunat și păstrat pentru legume și flori. Acesta se împrăstie pe straturi fărîmat și mînșelat ca pulbere, nici când nu este sfătos a-l pune în pături mai groase pe plante, căci le poate arde sau le opărește. Dintre toate soiurile de gunoiu cel mai puternic

este gunoiul adunat dela deșertătoarele oamenilor, fiind că acestia se nutresc cu cele mai alese bucate și acest gunoiu este cel mai bun. Este adevărat că economii nostri se îngreșează a folosi acest gunoiu pentru putoarea ce răspândește, dar' în unele țeri din apusul deștept, ca în Anglia și Franția fac o adevărată neguțătorie cu acest fel de gunoiu, au anumite magazine pentru dînsul și aduce recolte de mirat. Putoarea acestui gunoiu se poate delătura dacă se varsă pe dînsul var sau gips, spre care scop varul și gipsul se sfărîmă pulvere.

Cu cât un econom poate ține mai multe vite și galițe în giurul casei, cu atâta va pute aduna mai mult gunoiu, de altă parte cu cât le va nutri cu mai bune mâncări, cu atâta va ave mai bun gunoi. Grigea cea mai însemnată a economului se fie sporirea și adunarea nutremintului pentru animalele de casă, în ce mod știe sporî nutrețul vitelor, cu atâta le poate înmulți pe acele. Ori-care economie fără vite numai vegetează, dar' nu înflorește.

Pentru sporirea gunoiului economul se adune tot felul de plante. Pentru așternut mai bune sunt paiele, însă acele amestecete cu fân bun, trifoiu, luțernă și otavă se pot tăia pe mașină de șișcă. Pentru așternut se se adune mohoare, apoi goazele mucedu de sub clăi și deasupra acelor, și tot felul de gozuri de prin holdele de mălăini și de prin grădinile de legumărit. Multă pagubă se face în unele locuri cu gunoiul, unde acela se arde mestecat cu paie pentru încălzitul căsilor. Pentru sporirea gunoiului se se folosească toate turuenile plevite de pe straturi și gozurile adunate din măturarea curței (ocoalelor).

Pentru păstrarea gunoiului fiecare econom se aibă anumit loc, unde se și-l adune și se-l așeze în rînd bun.

Lucrul în stupină.

Pentru nutrirea albinelor în cas de lipsă putem pregăti nutremintul următor, care cu cel mai bun folos se poate întrebuința; mai ales dacă n'avem miere. Luăm: 2 chile zahăr, 360 apă curată. Aceste două materii se ferb într'o jumătate de oară, adăugînd încă 2 gr. acid de var (phosphor), 40 gr. făină de aspreală fină, 2 gr. albuș de ou, 2 gr. acid carbonic, 2 gr. acid salicil. Aceste materii ferbîndu-se și amestecându-se bine, se toarnă într'o ramă cufundoasă de-o lature. Stînd două zile în loc curat și uscat, această amestecătură se poate folosi pentru nutriție.

La jumătatea acestei luni, când timpul e mai călduros, albinele se pot pregăti pentru sburare. Dacă stupii s'au iernat în stupină, aceia se pregătesc pentru sburare depărtându-se toate învelitoarele, ear' dacă s'au iernat în alt loc, se aduc

și se așază în stupină. Începînd matca a oua cu finea acestei luni, albinele au trebuință de multă apă, și adese-ori sînt silite a sbura după aceea și în timp urit, deci prin burete sau călți udați trebuie delăturată această lipsă; prin ce cruțăm vieața multor albine.

Tocmind coșnițele se grijim, ca soarele să le poată ajunge, căci încălzindu-se vremea, îndată vor sbura albinele dintr'însele mai repede. Tot pe acest timp se rotunză fagurii, mai ales din virful lor se tae celule pentru trîntori. După cercarea generală de primăvară când se pregătesc stupii pentru sburat de comun se face împreunarea stupilor mai slabi. Dacă timpul e frumos și călduros, putem începe și nutrirea speculativă, cătră capetul acestei luni.

Știri economice.

Dela „Reuniunea agricolă din comitatul Sibiiului” ni-s'a trimis spre publicare următoarele:

Expoziția de poame din Seliște.

Raport

despre prima expoziție de poame, arangiată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului”, în opidul Seliște în toamna anului 1894.

Onorabil comitet central!

În următoarele am onorul a așterne onoratului comitet central, raportul despre prima expoziție de poame, arangiată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului”, în zilele 4—8 Octomvrie st. n. 1894 în opidul Seliște.

Comitetul cent. al al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”, în nisuița sa de a ajuta cât de mult la înaintarea țeranului român, cu consimțământul membrilor reuniunii din părțile Seliștei, a hotărît în ședința din 17 Septemvrie 1894, arangierea unei expoziții de poame în opidul Seliște în zilele de 4—8 Octomvrie n. 1894, luând la cunoștință alegerea comitetului arangiator local și statorind programul expoziției.

Conform acestui conclus, expoziția s'a și ținut în zilele amintite, deschizîndu-se în 4 Octomvrie la 2 oare după amezai și închizîndu-se la 8 Octomvrie la 4 oare post meridiane, după-ce conform programului s'a făcut distribuția premiilor.

Juriul incredințat cu premiarea poamelor, a fost compus din următorii: Ioan de Preda, avocat în Sibiiu ca președinte al juriului, Onoriu Tilea, inginer, Petru Ciora, cassar și Victor Tordășianu, secretarul reuniunii agricole, toți din Sibiiu. Dr. Nicolau Maier, protopresbiter, Ioan Chirca vicenotar, ca secretar al juriului, ambii din Seliște, Stefan Milea, notar în Tilișca, Nicolau Iosif, învățător în Aciliu, Ioan Popescu, proprietar în Sibiul, Alexandru Hansu, proprietar în Cacova, Mihailă Stănilă, proprietar în Vale, Valeriu Pop, notar com. în Săcel și Romul Simu, inv. din în Orlat. În locurile domnilor Onoriu Tilea, Petru Ciora și Alexandru Hansu absenți, în juriu s'au ales de suplenți d-nii: Ioan Rachițan, învățător în Galeș, Ioan Bratu, învățător în Tilișca și Mihail Stoia, învățător în Cacova, ear' spre completarea juriului până la numărul 15 membrii s'au mai ales în juriu d-nii: Dumitru Lăpădat,

Invățător în Săliște și Constantin Bucșan, econom din Sibiel.

Ca exponenți afară de membrii reuniunii, au fost admiși toți locuitorii de pe teritoriul comitatului Sibiiu.

Au participat la expoziție ca exponenți, locuitorii din comunele Săliște, Galeș, Orlat, Aciliu, Tilișca, Sibiel, Gurartului, Apodul-mare și Sibiiu.

Exponenți au fost cu totul 84, aceștia:

	exponenți	s. mare	pere	prune	strug. pers.
Din Săliște	49	10	19	2	2
" Galeș	9	8	5	1	—
" Orlat	7	15	1	—	—
" Aciliu	6	5	2	—	6
" Tilișca	5	11	5	2	1 g.
" Sibiel	3	14	5	2	2 "
" Gurartului	3	7	—	—	—
" Apodul-mare	1	—	—	—	2
" Sibiiu	1	5	1	—	—

Au expus:

	exponenți
Mere pătule, soi curat	44
" " aberațiune	3
" cismădești (rambom-telles Apfel)	30
" de stettin	27
" poasă (posape)	17
" roșiore	17
" jorgenești (gyogyér)	11
" parmen auriu (Winter gold parmen)	9
" Ledere	8
" albe (weisser pfundapfel)	7
" popești (Pfarrer Apfel)	6
" vinete	6
" Kaiser Alexander	4
" Lilien reinette	3
" Dugantice albe	3
" " roșii (Dansiger kant Apf.)	3
" Fofești (Ananas)	3
" Cu miezu roșu mici	2
" Alant (Alant Apfel)	2
" Rambom mari	2
" Reinette auriu	2
" Tulpea Apfel	2
" Boiken	2
" Smeurești	1
" Reinette Baumann	1
" Ciser apfel, roșii	1
" Prinz Apfel	1
" Taffet Apfel, alb	1
" Muscat reinette	1
" Champagnei reinette	1
" porcești	1
" petroase	1
" soiuri necunoscute, parte mere	
aberațiuni din alte soiuri	13
soiuri total	32
Pere prăsade, aberațiune de Apotheke birne	17
" Bergamotte de toamnă	11
" " " vară	2
" " " iarnă	5
" " " roșii	1
" Doyenne imperial (kaiser birne)	8
" " blanc (weisse Herbst butter birne)	4
" Diel, Herbst butter birne	4
" Bosc's, Flaschen birne	4
" Fondante du Bois, erdei vajonev	2
" Holzfarbige butter birne	2
" Muscatellen	2
" Curcubete	2
" Busuiocști	1
" Colmar de vară	1
" " de iarnă	1
" Virgonleșe	1
" Hardenponte sommer	1
" Hafer birne	1
" Ziegel de iarnă	1

	exponenți
Pere Catillac, katesen kopf aberațiune	1
" soiuri necunoscute, aberațiuni	8
soiuri laolaltă	22
Prune fructe	
" Reinesclandes roșii	1
" vătărice (chrichine)	2
" iernatice	8
soiuri laolaltă	3
" uscate pe lese	3
" uscate în uscătoarea Cavenille	2
soiuri laolaltă	2
Struguri. Viță goarnășe	4
" Vălsch Rislin (Burgund)	2
" Portugeser	2
" Ochiu bouului	1
" Kádárka	1
" Isabella	2
soiuri laolaltă	6
Perseci 2 soiuri dela	6
Nuci	8
Gutui	1

Producte din poame:

Vin de mere	2
Oțet de poame	3
Poame ferte	3
Vinars de poame	7
Vinars de drojzii	2
Vin de struguri	2
Unelte de grădinărit	3

S'au expus așadară 32 soiuri mere, 22 pere, 5 prune, 6 struguri, 2 perseci, 1 soi nuci, 1 soi gutui, 6 soiuri produse de poame și mai multe unelte de grădinărit, între cari o clocotitoare pentru fertul vinului de mere, o sdrobitoare pentru poame, mai multe unelte de altoit, de curățit pomi, de cules poamele și ceară de altoit. (Va urma.)

Losurile Basilice, sorțite în Buda-pesta în 1 Martie n. au dobândit:

Ser.	Nr.	dobândă	Ser.	Nr.	dobândă	Ser.	Nr.	dobândă
		f. v. s.			f. v. s.			f. v. s.
148	12	500	3448	12	25	6122	11	25
484	43	50	3484	53	25	6204	23	25
491	87	50	3540	9	150	6295	55	25
585	34	25	3569	44	50	6321	39	25
785	95	100	3669	10	50	6337	7	25
1021	55	50	3684	6	25	6455	6	25
1045	32	100	3753	30	25	6457	68	25
1344	80	50	3757	60	50	6530	11	25
1417	56	50	3772	73	1000	6555	19	25
1589	69	25	3774	21	25	6693	58	50
1695	93	25	3817	34	25	6796	97	25
1701	91	100	4153	24	25	6838	46	50
1708	90	25	4217	87	50	6927	100	25
1717	99	25	4297	93	25	6949	34	25
2021	3	25	4432	79	50	6993	85	25
2117	41	25	4532	32	25	7239	57	25
2147	23	25	4666	49	500	7336	38	50
2280	55	25	4721	28	50	7383	82	50
2441	1	50	4774	26	25	7405	42	50
2459	42	50	4811	78	50	7415	77	25
2701	37	25	5061	31	20000	7478	53	100
2746	10	25	5141	52	25	7508	43	25
2837	90	100	5474	100	50	7539	68	100
2879	53	50	5498	86	25	7631	29	25
2941	55	50	5739	85	25	7640	41	25
2979	14	50	5832	89	25	7643	74	25
2983	73	25	5914	93	25	7688	43	100
3075	23	25	5946	5	50	7892	63	25
3154	45	50	5997	49	25	7972	19	25
3260	18	100	6073	80	100			

Dobânzile sânt scutite de dare și timbre.

Pentru statistica neguțătorilor, industriașilor și meseriașilor au trimis date:

1. Din Blaj prin dnii Demetriu Turcu, comerciant și Teodor Onișor, întreprinzător lista alor 84 de profesioniști.
  2. Din Sibiiu prin Constantin Dragoș, pantofar lista alor 47 profesioniști.
  3. Din Șeuș prin învățătorul Gavriil Botârla ni-s'a trimis o listă cu 32.
  4. Din Agârbicium mésarul I. Vașineă 11.
  5. Din alte părți au mai venit 5 arătări.
- Suma 180 inși.

Expert de vite din România în Italia. Direcțiunea tîrgului de vite din Constanța, primind cereri din Italia pentru cumpărare de vite mari dela 500 până la 1000 capete pe lună, ministerul de agricultură din România face cunoscut comercianților de vite din țeară aceste cereri și îi invită a se adresa la direcțiunea zisului tîrg, pentru a obține informațiunile necesare.

Din traista cu povețele.

Intrebarea 28. De unde și cu ce preț am pute căpeta pe seama bisericii 2 prapori (steaguri), unul de 200 cm., adică 2 metri și unul de 1. 50 cm. Ambele din materii de pîr, am dori a lucra la ceva măiestru român dacă s'ar pute afla. La toată întemplantarea cercăm un măiestru credincios și laudat de mai mulți. Ne-ar plăce dacă am pute căpeta o cărtică ilustrată cu tot felul de steaguri, în care se arată și prețurile.

Răspuns. Că unde ai pute afla ceva măiestru român, care ar ști face prapori din materie bună și cu preț cinstit, încă nu știm. Dar' fiți cu așteptare că așa speriez că după această întrebare trebuie să ne vină răspuns de undeva. Firme străine știu mai multe, însă trebuie să ne stringem rîndurile, ca să pîrtinim pe industriașii și meseriașii noștri. Pentru aceea doresc a face statistica neguțătorilor, meseriașilor și industriașilor ca să știm unde și ce meseriaș putem afla, când lipsă avem de dînsul.

Intrebarea 29. Este în lege oare-care drept pe seama comunei la care aparține cutare pîmînt erariului spre a-l căpeta pentru pășune cu vre-un preț scăzut sau nu? Ori-că comuna respectivă trebuie să liciteze asemenea cu celelalte vecine?

Rusova-veche. *Mellé Goanță.*

Răspuns. După-cum știm lege nu avem că statul să dea în arîndă proprietatea sa de pe hotarul comunei numai poporinilor din sat; dar' totuși trebuie să se țină seamă de această împregiurare, ca poporului din sat să-i-se dea puțința de traiu. Asememenea locuri de pășunat se vînd cu licitațiune; dar' comuna din loc are totdeauna dreptul prim de-a fi cumpărătoare.

Intrebarea 30. Voind a deschide o prăvălie ca neguțător mic aș avê lipsă de un împrumut ca să pot căștiga negoț. Deci te rog să faci mijlocire la „Albina“ să pot ajunge la ceva împrumut, apoi pe vîcătă v'aș fi mulțumitor.

Nagy-Lak (com. Cînad). *D. Pavel.*

Răspuns. Împrumutul la ori-are instituit de credit se dă ori pe avere ori cu cambiu cu garanți (chizeși) buni. Mai înainte de toate te pot ajuta aceia care te cunosc. Dacă dela aceea n'ai sprigina este greu că cine nu te știe, nu te cunoaște să-ți dea mîna de ajutor.

POSTA REDACȚIEI.

Din mai multe lacuri ni-s'a pus întrebarea cu ce condițiuni dă institutul de credit din loc „Albina“ împrumuturi? Cine dorește a afla aceste lămuriri să se pună în înțelegere sau de dreptul cu „Albina“ sau cu agenții de prin provincii, dela care pot afla toate răspunsurile trebuincioase.